

AZ ÉPÍTŐANYAGIPARI KÖZPONTI KUTATÓINTÉZET ÚJ KÖNYVTÁRHELYISÉGE

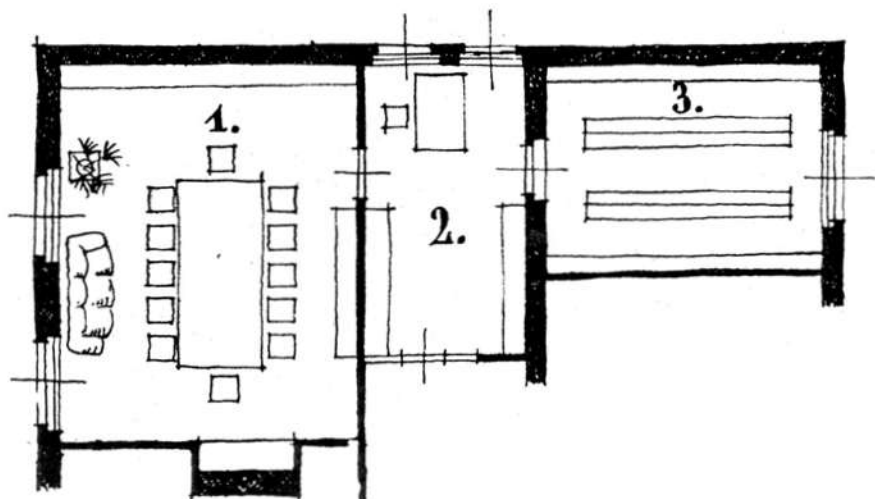
Gomperz Istvánné

Az É.M.Építőanyagipari Központi Kutató Intézet /ÉAKKI/ 1953. április 1-én kezdte meg működését. Az intézet feladata az építőanyagipar műszaki fejlesztésével kapcsolatos kutatási témák tudományos kidolgozása, a népgazdasági ágon belüli tudományos kutatás összehangolása, a megoldott feladatok gyakorlati megvalósításának elősegítése, a fentiekkel összefüggő és független anyagvizsgálat és minőségellenőrzés. Az intézet feladatkörébe tartozik még az üzemi tanácsadás, az üzemi laboratóriumok irányítása és ellenőrzése. Ez a program nemcsak az intézet műszaki dolgozói, a kutatók, hanem a dokumentációs osztály és az ennek keretében működő műszaki könyvtár számára is komoly feladatot jelent.

Az intézet alapításakor a könyvtári munka szerény anyagi körülmények között indult meg, és fejlődési lehetőségei is igen korlátozottak voltak. Már az első években gondot okozott a beszerzett irodalom elhelyezése, mert egyetlen helyiség állott rendelkezésre, amely egyben raktározás, feldolgozás és olvasás célját szolgálta, nem is szólva a könyvtár többszöri költöztetéséről.

Szinte megoldhatatlan problémának látszott, amikor a standard irodalom beszerzése mellett a műszaki osztályok számára szükséges dokumentációs anyagot is össze kellett állítani. Ezt a feladatot akkoriban csak úgy tudtuk megoldani, hogy az anyag egy részét más intézményektől kölcsönöztük, és átadtuk az osztályoknak, ahonnan nem egyszer csak nehezen volt visszaszerezhető. Nem tehattünk mást, olvasótermünk nem volt.

* A cikk érdekessége, hogy az Intézet egyike azoknak a szervezeteknek, amelyek elsőnek építettek külön műszaki könyvtár céljait szolgáló helyiséget.

Ez a helyzet gyökeresen megváltozott. A könyvtár helyhiányát - amellyel évekig küzdöttünk - az 1961-ben elkészült új könyvtárhelyiséggel sok évre megoldottuk. Az új könyvtárat az intézet főépületére épült emeleten helyezték el, ahol végre meg tudtuk oldani a könyvtár klasszikus, hármas tagozódását.

Az 1.sz. helyiség az olvasóterem, a 2.sz. a feldolgozószoba, a 3.sz. a raktár. Az olvasóterem 8×5 m alapterületű helyiség két nagy ablakkal, asztallal, székekkel, körben a falon beépített folyóirat-tárolókkal. A helyiség kivitele szép, minden tekintetben megfelel a korszerű könyvtár igényének.

A feldolgozószoba a könyvtáros munkahelye. Innen nyílik egyik oldalon az olvasóterem, a másikon a raktár. A feldolgozószobában nyitott szekrényekben szótárak, lexikonok, enciklopédikus művek, segéd-könyvek, értelmező szótárak stb. állnak a kutatók és olvasók rendelkezésére. Ebben a helyiségben helyeztük el a könyvtár katalógustárát. A könyvekről, az intézet profiljába vágó különféle jelentésekről, disszertációkról és más kiadványokról, ill. közleményekről, valamint a folyóiratokról betű- és szakrendes katalógust készítettünk, és vezetünk.

A raktárban a könyvek és a folyóiratok bekötött évfolyamai tárolnak. A könyveket a beszerzés kronológiai sorrendjében növekvő számok szerint, a bekötött folyóiratokat pedig az egymást követő évek sorrendjében helyeztük el.

A könyvtári gyakorlatban - elsősorban a könyvkölcsönzést illető-

en - alapvető változást eredményezett az a tény, hogy külön raktárunk van. Az elmúlt esztendőök folyamán is elláttuk intézetünknek mind a 10 osztályát a szükséges standard könyvekkel, amelyek általában az osztályokon maradtak, mert a könyvtárban amúgy sem lettek volna elhelyezhetők. Ha figyelembe vesszük, hogy osztályaink részben a város különböző kerületeiben működnek, elgondolható, hogy a nyilvántartás és ellenőrzés nem lehetett eléggé hatékony. Ezek a könyvek az osztályokon letétként szerepeltek. Ilyen könyvek ma is vannak az osztályokon, de az időszerű irodalom megtalálható a könyvtárban. Ennek következtében a helyben olvasók száma jelentősen megnövekedett.

Amióta könyvtárunknak korszerű mikrofilm-leolvasója is van, - amelyet ugyancsak az olvasóteremben állítottunk fel -, a külső anyagot mikrofilm formájában szerezzük be.

A döntő minőségi változást könyvtárunk forgalmában az olvasóteremben lévő folyóíratállók hozták meg. A falakon körben elhelyezett, többszintes rekeszek mindegyikében egy-egy folyóirat f. évi számai vannak. A rekeszeket fedő ferde lapon fekszenek a folyóiratok legújabb példányai. A szép, színes folyóiratok vidámmá varázsolják az olvasóterem hangulatát. A belépő kutató tapasztalatunk szerint nem képes ellenállni a szeme elé táruló folyóiratoknak, csábítja őt a "böngészés" lehetősége. És végeredményben ez is a cél. A folyóiratok használata az olvasóteremben teljesen szabad. Gyors áttekintésük rendkívül fontos, mert a legújabb eredmények, a fejlett technológiai eljárások, a műszaki kutatás legújabb vívmányai éppen a folyóiratokban jelennek meg leghamarabb, és kutatóink nem egyszer olyan közleményekre lelnek bennük, amelyek a kutatási témák kidolgozását még menet közben is befolyásolhatják, segíthetik.

Az új könyvtárnak már eddig is számos előnyét élvezzük, ami nemcsak abban jelentkezik, hogy a szép olvasót a kutatók szívesen keresik fel, és így nőtt a könyvtár forgalma, hanem abban is, hogy a könyvtáros sokkal szorosabb kapcsolatba kerül a kutatókkal, megismeri igényeiket, és azok kielégítéséhez minden tekintetben segítséget tud nyújtani. Megtudjuk, hogy az egyes kutatók milyen nyelveket ismernek, és igyekszünk a bibliográfiákat elsősorban az ismert nyelvű szakirodalomból összeállítani számukra, más nyelvekről pedig mindjárt magyarra fordítva átadni nekik. A külső osztályok dolgozóit lassanként beszervezzük, hogy időnként egy-egy napot töltsenek a könyvtárban, és ezt azzal segítjük elő, hogy részükre a szükséges irodalmat összegyűjtjük.

Az új könyvtár nagy mértékben fokozta szolgáltatási lehetőségeinket és a könyvtári szolgáltatások gyorsaságát. Ezt az előnyt kutatóink hamar felismerték, és ennek köszönhető, hogy az új olvasó majdnem egész napon át foglalt.

+
+ +